

KRYSTIAN MARAS
(UNIWERSYTET ŁÓDZKI)
ORCID: 0000-0001-5400-0485

MUZYKA W SŁUŻBIE POLITYKI – WYBORCZA WALKA O STAMBUŁ (2024)

Streszczenie. Celem niniejszego artykułu jest jakościowa analiza treści piosenek wyborczych dwóch najważniejszych kandydatów na burmistrza Stambułu w wyborach samorządowych 2024 r. W tekście pokazano różnice w narracji stosowanej przez rządzącą w Turcji na szczeblu centralnym Partię Sprawiedliwości i Rozwoju (AKP), a opozycyjną na stopniu centralnym i rządzącą w Stambule Republikańską Partią Ludową (CHP). Następnie sposób i główne akcenty narracyjne odniesiono do wyniku wyborów samorządowych z dnia 31 marca 2024 r., pokazując ich wpływ na ostateczny rezultat.

Słowa kluczowe: Stambuł, wybory, samorząd, Ekrem İmamoğlu, Murat Kurum

1. Wprowadzenie

Celem niniejszego artykułu jest jakościowa analiza treści piosenek wyborczych dwóch najważniejszych kandydatów na burmistrza Stambułu w wyborach, które odbyły się 31 marca 2024 r. Ekrem İmamoğlu¹ startował z poparciem Republikańskiej Partii Ludowej (CHP), walcząc o reelekcję (jest tzw. inkumbentem). Murat Kurum² natomiast startował z poparciem rządzącej na szczeblu centralnym Partii Sprawiedliwości i Rozwoju (AKP), będąc tzw. challengerem.

Ekrem İmamoğlu jest burmistrzem Stambułu od 2019 r., gdy wygrał powtórzone wybory na ten urząd. Wcześniej, w latach 2014–2019, sprawował funkcję burmistrza Beylikdüzü, nieopodal Stambułu. Jest *de facto* liderem politycznym CHP od listopada 2023 r., gdy na stanowisku przewodniczącego

¹ Ekrem İmamoğlu, *ULA TAM YOL İLERİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=ItKeJE6fB9E> (dostęp: 1.03.2024).

² Murat Kurum, *Heybetinle Doğrul, Kalk Yeniden İstanbul! | 2024 SEÇİM MÜZİĞİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=Te12x5ACXiU> (dostęp: 1.03.2024).

partii Kemala Kılıçdaroğlu zastąpił Özgür Özel. Oficjalne objęcie steru partii oraz kandydowanie na prezydenta kraju w 2023 r. uniemożliwił mu ciążący na nim nieprawomocny wyrok sądu z dnia 14 grudnia 2022 r., skazujący go na dwa lata więzienia za „obrazę urzędników” Najwyższej Rady Wyborczej w 2019 r. Wielu analityków uważa İmamoğlu za największą nadzieję dla opozycji na zmianę polityczną w Turcji – pod warunkiem że utrzyma się na stanowisku włodarza Stambułu.

Murat Kurum został ogłoszony jako kandydat AKP na burmistrza Stambułu podczas konwencji partyjnej z udziałem prezydenta Erdoğan w styczniu 2024 r. W 2023 r. uzyskał mandat posła z okręgu stambulskiego. W latach 2018–2023 natomiast pełnił funkcję ministra środowiska i urbanizacji. Działalność zawodowa i polityczna Kuruma oscyluje wokół kwestii związanych z szeroko pojętym budownictwem. Swoją karierę zawodową na wolnym rynku zaczynał w tym właśnie sektorze, by po czasie objąć ważne stanowiska w tureckiej rządowej agencji TOKİ, zajmującej się rozwojem mieszkalnictwa.

Wybory samorządowe, które odbędą się 31 marca 2024 r., są bardzo ważne dla przyszłości tureckiego systemu politycznego. Z perspektywy rządu centralnego (AKP) kluczowym zadaniem jest odbicie największych tureckich metropolii z rąk CHP. Umożliwi to pójście za ciosem po zwycięstwie z maja 2023 r. i przejęcie pełni władzy w państwie, jednocześnie umacniając hegemonię obozu władzy. Z perspektywy opozycji (głównie CHP) najważniejsze jest zachowanie dotychczasowych bastionów władzy, przede wszystkim dużych miast, takich jak Stambuł, Ankara czy Izmir. Jest to konieczne, by przetrwać na scenie politycznej oraz zachować jakikolwiek wpływ na politykę w państwie. Sytuacja opozycji po przegranych połączonych wyborach prezydenckich i parlamentarnych z maja 2023 r. jest trudna i w gruncie rzeczy niestabilna. Sojusz partii opozycyjnych skupionych w formule tzw. Stołu Sześciu nie spełnił podstawowego celu, jakim było przejęcie urzędu prezydenta, w związku z czym uległ on rozpadowi. Rozdrobnienie polityczne panujące na tureckiej opozycji sprzyja obozowi władzy, który przedstawia się jako monolit. Dodatkowo, mnogość kandydatów na urzędy burmistrzów w różnych miastach wpływa niekorzystnie na pozycje inkumbentów (im więcej kandydatów, tym bardziej głosy są rozproszone między nich, osłabiając tym samym urzędującego włodarza).

W tak zarysowanej sytuacji wewnątrz tureckiego systemu politycznego autor postanowił przyjrzeć się bliżej walce wyborczej o Stambuł, gdyż rozgrywka polityczna w największej metropolii Turcji będzie miała prawdopodobnie największy wpływ na kształt tureckiej sceny politycznej w nadchodzących latach.

2. Tłumaczenie

Tabela 1

Tłumaczenie tekstu piosenki wyborczej Ekrema İmamoğlu pt. *Ula tam yol ileri*

Tekst turecki	Tłumaczenie
İstanbul'a yakıştı	Pasujący do Stambułu
Trabzon'un evladı çok lafının eridir	Potomek Trabzonu jest człowiekiem słowa/ spełnia obietnice
dedikletini yaptı	to co powiedział, zrobił
Memleketini seven Maneviyatı bilen Allah korusun onu	Ojczyznę kochający, uduchowiony, niech Go Allah chroni
Ana duası ile	z błogosławieństwem matki
Fatih Sultan Mehmet'ten İstanbul emanettir	sam sułtan Mehmet Zdobywca powierzył mu Stambuł
Atatürk'ün izinde yürüyen bir evlattır	podąża śladem Mustafy Kemala jako poto- mek jego spuścizny
yüzüncü yılı geçtik	100-lecie Turcji za nami
yaşasın Cumhuriyet! ne büyük tarihi var bu Millet büyük Millet!	Niech żyje Republika! Cóż za wielką historię ma ten wielki naród
İstanbul'da hep alır İmamoğlu oyları Başkan bize söyledi Ula tam yol ileri!	W Stambule wszystkie głosy zdobywa İmamoğlu, przywódca nam powiedział: dalej, naprzód, idźcie głosować!
Bir kerelik seçimi iki defa kazandı	Wybory, które miały odbyć się tylko raz, wygrał ponownie
Bu kadar haksızlığa Ekrem iyi dayandı	Wytrwale znosił niesprawiedliwości
Iftiralar attılar Çalışmıyor dediler	Rzucali w jego stronę obelgi/oszczerstwa, mówili, że nic nie robi/nie pracuje
aynı anda 10 metro acaba nerede gördüler 18 tane saydım Yeni yeni meydanlar	W tym samym czasie/jednocześnie, gdzie widzieli 10 linii metra?, naliczyłem 18 nowych rzeczy, nowe place, przestrzenie, parki
Allah'ım razı olsun hep gerekliydi bunlar	Niech Bóg da/pozwoli, wszystkie były konieczne/przydatne
yeşil yeşil alanlar parklarda hep çocuklar İmamoğlu'nu sever bütün İstanbullular	zalesione przestrzenie w parkach, wszystkie dzieci i Stambulczycy kochają Ekrema

Tekst turecki	Tłumaczenie
unutmadı kimseyi hele öğrencileri yeni yurtlar yaptırdı sevindirdi gençleri	o nikim nie zapomniał/pamiętał o wszystkich, nawet o studentach, nakazał budowę nowych akademików, sprawił, że młodzi ludzie się cieszą
Adam gibi adamsın Yolların Açık Olsun yine seçeceğiz seni İstanbul'a başkansın	Ekrem, jesteś w porządku/jesteś nasz! niech twoje drogi/możliwości pozostaną otwarte/ niech ci się powodzi
İstanbul'da hep alır İmamoğlu oyları Başkan bize söyledi Ula tam yol ileri!	W Stambule wszystkie głosy zdobywa İmamoğlu, przywódca nam powiedział: dalej, naprzód, idźcie głosować!

Źródło: opracowanie własne, tłumaczenie na podstawie: Ekrem Imamoğlu, *ULA TAM YOL İLERİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=ltKejE6fB9E> (dostęp: 1.03.2024).

Tabela 2

Tłumaczenie tekstu piosenki wyborczej Murata Kuruma pt. *Heybetinle Doğrul, Kalk Yeniden İstanbul!*

Tekst turecki	Tłumaczenie
Şimdi İstanbul hazır mıyız?! (Erdoğan)	czy jesteśmy teraz gotowi, Stambule?
Yeniden İstanbul	ponownie Stambuł
Bu bir aşk işi	to musi być szczerą miłość
Uğrunda kaç kişi	mieć tyle osób pod swoją opieką
Bu yolda niceleri	na tej drodze wiele osób zabłądziło
Kaybolup gitti	poszli, zbłądzili i zginęli
Kutsal bir mekan	święte miejsce – Hagia Sophia
Döndü hep devran	powrócił stary świat/epoka
Adaletle hükmeden	zapanowała sprawiedliwość
Tarihe geçti	tworzona jest historia/ to przechodzi do historii
Burası İstanbul!	Tutaj jest Stambuł!
Sana hizmet etmeyen	Tobie niesłużąca

Tekst turecki	Tłumaczenie
Iki cihanda mesul	odpowiedzialność przed dwoma światami
Heybetinle doğrul	odrodź się ze swoim majestatem/potęgą
Kalk yeniden İstanbul!	powstań ponownie Stambule!
Tarihinden feyz al	weź to co najlepsze/lekcję ze swojej historii
Geleceği ara bul	swoją przyszłość szukaj i znajdź
Selamını dünyaya	prześlij pozdrowienia dla świata/ zaznacz swoją obecność i wagę w świecie
Çak yeniden İstanbul	Rozpal swoją chwałę na nowo Stambule!
Yeniden İstanbul	ponownie Stambuł

Źródło: opracowanie własne, tłumaczenie na podstawie: Murat Kurum, *Yeniden İstanbul! / 2024 SEÇİM MÜZİĞİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=Te12x5ACXiU> (dostęp: 1.03.2024).

3. Interpretacja

Ula tam yol ileri – Ekrem İmamoğlu (CHP)

Materiał wyborczy Ekrema İmamoğlu jest w pełni poświęcony jego osobie – to on jest głównym bohaterem narracji, która ma na celu ukazanie kandydata w jak najlepszym świetle. Sam tytuł piosenki wskazuje natomiast, że sztab wyborczy dąży do mobilizacji elektoratu, licząc dzięki temu na reelekcję. Najczęściej pojawiającym się motywem jest taniec ludowy znad Morza Czarnego, przez co autorzy materiału ukazali patriotyzm narodowy kandydata przez pryzmat patriotyzmu lokalnego. Wyraźnemu podkreśleniu uległo dziedzictwo Mustafy Kemala, którego İmamoğlu ma być kontynuatorem. Możemy zauważyć również nawiązanie do Imperium Osmańskiego w postaci odwołania do sułtana Mehmeda Zdobywcy, który podbił Konstantynopol w 1453 r., jednakże głównym punktem odniesienia dla kandydata i jego otoczenia pozostaje Mustafa Kemal i świecka tradycja republikańska z nim związana. Jednocześnie jednak, w klipie bardzo skrupulatnie unikano bezpośredniego wskazania na sztyld CHP (pojawia się tylko raz i ciężko go zauważyć za pierwszym razem), co wskazuje na to, że może być on częściej obciążeniem niż atutem. Dużą część materiału poświęcono wyliczaniu szeregu osiągnięć inkumbenta w odpowiedzi na zarzuty władzy centralnej dotyczącej rzekomej stagnacji, a nawet recesji w rozwoju metropolii, co ma na

celu ukazanie İmamoğlu jako przedsiębiorczego i sprawnego organizatora życia w największej tureckiej metropolii. W narracji przypomniano sposób i okoliczności, w jakich odbyły się wybory w Stambule w 2019 r., nawiązując do słynnego przemówienia İmamoğlu na jednym z wieców. Wskazano również pośrednio, niejako podprogowo, na religijność kandydata (zwroty typu „niech go Allah chroni” czy powiedzenie wprost o jego uduchowieniu). Nie zapomniano także o konieczności ocieplania wizerunku kandydata poprzez wykorzystanie różnego rodzaju scen z mieszkańcami w różnym wieku – od dzieci przez studentów po osoby starsze. Inkumbent na klipie pojawia się głównie w otoczeniu ludzi, gdy jednak ukazane są jego różnego rodzaju wystąpienia na scenie czy przy mikrofonie, za każdym razem występuje samodzielnie, co sprawia wrażenie, że jest samodzielnym liderem politycznym. Choć nie jest to wyraźnie ukazane, pamiętano również o roli rodziny w życiu Turków – gdy w materiale mowa jest o dziedzictwie Mustafy Kemala i stuleciu istnienia Republiki, İmamoğlu występuje na scenie razem ze swoją żoną, co może wskazywać na rolę wspólnych wartości w życiu. Pod koniec słyszymy bezpośredni zwrot podmiotu lirycznego do Ekrema İmamoğlu, zapewniający o zaufaniu do urzędującego burmistrza oraz jego prawości.

Heybetinle Doğrul, Kalk Yeniden İstanbul! – Murat Kurum (AKP)

Materiał wyborczy Murata Kuruma paradoksalnie niewiele mówi tureckim wyborcom o kandydacie na burmistrza Stambułu z ramienia rządzącej na stopniu centralnym AKP, a przynajmniej informacje w tym zakresie nie są artykułowane w sposób bezpośredni. Narracja prowadzona jest z wyraźnie oddalonej perspektywy, przez co cały przekaz nabiera znaczenia symbolicznego. Tytuł wskazuje metaforycznego adresata piosenki, którym jest Stambuł, mający odrodzić się i powstać na nowo – w domyśle, pod ponownymi rządami AKP. Muzyka nacechowana jest patetyzmem i wzniosłością, refren natomiast wyraźnie intonuje niewypowiedziane słowa „Allahu Akbar” – Bóg jest wielki. W związku z tym możemy zauważyć silne nawiązanie do religijności, wzmocnione scenami przedstawiającymi Murata Kuruma modlącego się w tłumie ludzi bądź w meczecie już na samym początku 3-minutowego klipu. Ciekawym akcentem jest symbolika rozdawanych przez kandydata czerwonych i białych goździków, odzwierciedlających odpowiednio miłość i niewinność. Obserwujemy również wyraźną ekspozycję osoby prezydenta R.T. Erdoğan, będącego liderem obozu politycznego kandydata, oraz symboli AK Parti. Materiał zaczyna się od słów wypowiedzianych przez prezydenta, a następnie przywołany jest moment namaszczenia Kuruma na kandydata podczas konwencji partyjnej AKP ze stycznia 2024 r. Challenger

zatem wyraźnie prezentuje się jako człowiek pochodzący z jasno określonego ugrupowania o ugruntowanej pozycji w systemie politycznym. Piosenka wyborcza Murata Kuruma podzielona jest na dwie zwrotki, które opowiadają w sposób hasłowy dwie nieco różne, lecz powiązane ze sobą historie.

Pierwsza część materiału nawiązuje do dziedzictwa rządów AKP oraz prowadzonej pod jej nadzorem gruntownej transformacji Republiki Turcji, którą ma reprezentować Murat Kurum walczący o stanowisko burmistrza. W warstwie wizualnej kilkakrotnie pojawia się Most Męczenników 15 lipca (jeden z głównych symboli Turcji po 2016 r.) oraz Hagia Sophia przekształcona w meczet w 2020 r. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w tekście, gdzie wskazano, że „wiele osób zbłądziło z drogi”, „zapanowała sprawiedliwość” czy „tworzona jest historia”. Druga część materiału przyjmuje formę apelu do Stambułu, gdzie głównym przesłaniem jest postulat jego ponownego rozkwitu i zajęcia należnego mu miejsca w hierarchii metropolii świata. Narracja opiera się na metaforze rozdwojenia miasta oraz dychotomii stary vs nowy świat, które to zjawiska, zdaniem autora, można rozumieć dwojako. W szerszej perspektywie może być to nawiązanie do sporu kulturowego o Turcję, opierającego się na przynależności raz do Wschodu, raz do Zachodu. Węższą perspektywę natomiast można rozpatrywać w kategorii sporu między władzą centralną (AKP) a władzą lokalną (CHP). W obu przypadkach to rozdwojenie, w myśl słów piosenki, nie służy miastu – należy więc opowiedzieć się po konkretnej stronie, by móc się dalej rozwijać (w domyśle, wybór ten musi paść na Murata Kuruma). W materiale wyborczym poddanym analizie obserwujemy wyraźne nawiązanie do Imperium Osmańskiego. Wielokrotnie pojawia się naczelny symbol Stambułu – Hagia Sophia. Co więcej, w tekście użyto słów pochodzenia obcego lub starych, które nie są już w codziennym obiegu (*cihan*, *feyiz*). Jest to zabieg często spotykany w przemówieniach prezydenta Erdoğan, który stosując ten chwyt, nawiązuje do językowych wpływów perskich czy arabskich, a więc pośrednio do Imperium Osmańskiego.

Zdaniem autora kluczowym słowem opisującym omawiany materiał wyborczy jest niejednoznaczność umożliwiająca swobodę interpretacji – kilka zdań na ten temat napisano powyżej. Co więcej jednak, w odczuciu autora słowa kierowane w stronę Stambułu należy odczytać jako *de facto* narracja dla całego narodu tureckiego. Prezydent Erdoğan próbuje wykorzystać korzystną koniunkturę, w której po wyborach z maja 2023 r. znalazł się obecny obóz władzy i pójść za ciosem. Odbijając największe miasta kraju, jednocześnie dąży on do rozpalenia chwały Stambułu = Turcji na nowo i przywrócenia jej należnego miejsca w świecie, które niegdyś zajmowała.

Zestawienie

Wyraźne różnice występujące między materiałami wyborczymi poddanymi analizie opisuje poniższa tabela.

Tabela 3

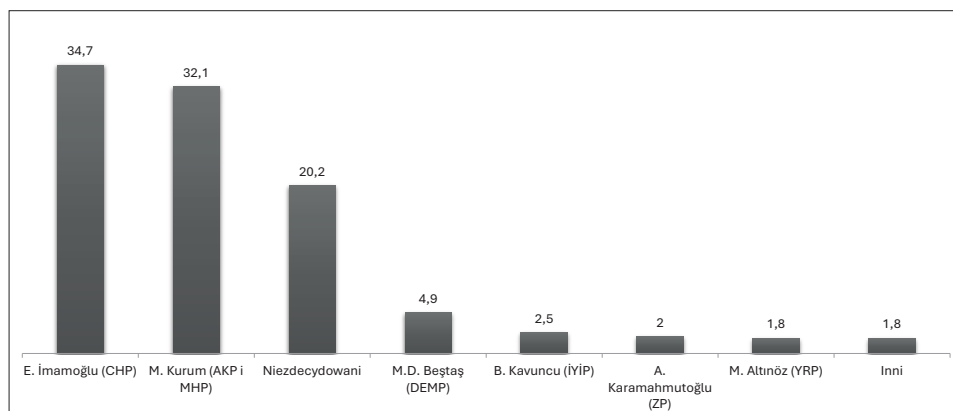
Porównanie utworów

<i>Ula tam yol ileri!</i>	<i>Heybetinle Doğrul, Kalk Yeniden İstanbul!</i>
Głównym bohaterem narracji jest kandydat	Kandydat nie jest w centrum narracji
Bezpośredniość przekazu	Symbolizm, niejednoznaczność przekazu
Żwawa, szybka, wpadająca w ucho muzyka	Patetyczny, wzniosły charakter muzyki
Wyraźne odwołania do Republiki Tureckiej i Mustafy Kemala	Wyraźne odwołania do Imperium Osmańskiego i historii rządów AKP
Kandydat kreowany jest na lidera, mało widoczna ekspozycja szyldu partyjnego	Wyraźna ekspozycja R.T. Erdoğan’a oraz symboli AK Parti
Pośrednie nawiązanie do religijności	Bezpośrednie podkreślenie religijności
Patriotyzm narodowy ukazany przez pryzmat patriotyzmu lokalnego	Patriotyzm narodowy, państwowy
Słowa współczesnego użycia	Słowa pochodzenia obcego (<i>cihan, feyiz</i>)
Materiał jest krótki, treściwy, a narracja przybiera formę pełnych zdań, powtarza się jedynie refren	Materiał jest długi, narracja przybiera formę powtarzających się haseł tworzących określoną całość

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Murat Kurum, *Yeniden İstanbul! | 2024 SEÇİM MÜZİĞİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=Te12x5ACXiU> (dostęp: 1.03.2024) oraz Ekrem Imamoglu, *ULA TAM YOL İLERİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=ltKejE6fB9E> (dostęp: 1.03.2024).

4. Konkluzje

Pojedynek wyborczy Ekrema İmamoğlu oraz Murata Kuruma był odzwierciedleniem w skali mikro (samorządowej) trwającego od dekad starcia dwóch wizji politycznych dla Turcji. Tradycję świeckiej, zachodniozorientowanej Republiki zapoczątkowaną przez Mustafę Kemala reprezentuje Ekrem İmamoğlu. Przedstawicielem tradycji proislamskiej, zorientowanej bardziej w stronę azjatycką jest Murat Kurum. Opisane materiały wyborcze ukazały dwie przeciwstawne tendencje: inkumbent skupiał się głównie na tematyce lokalnej, challenger natomiast próbował rozszerzyć pole politycznej rywalizacji, kładąc główny nacisk na kontekst ogólnokrajowy. Sondáže wyborcze na miesiąc przed wyborami nie podawały jasnych wskazówek, który kandydat miał większe szanse na wygranę wyborów w Stambule. Istotnym wskaźnikiem, wartym odnotowania, była wysoka liczba wyborców niezdecydowanych, którzy ostatecznie mieli przechylić szalę zwycięstwa.

Wykres 1. Poparcie dla kandydatów na burmistrza Stambułu wyrażone w procentach; badanie autorstwa ośrodka Metropoll (Turkey's pulse luty 2024).
Źródło: Metropoll Turkey's pulse february 2024, <https://twitter.com/metropoll/status/1496858127903322117> (dostęp: 4.04.2024)

Przedwyborcze sondaże nie wskazywały zdecydowanego zwycięzcy, tym bardziej zaskakujący był ostateczny wynik, w którym İmamoğlu zdeklasował swojego głównego kontrkandydata (51% vs 39,6%). Kampania wyborcza w Stambule dostarczyła kilku istotnych wniosków, wśród których skupię się na dwóch głównych. W pierwszej kolejności okazało się, że nie można wygrać w samorządzie, prowadząc kampanię przystosowaną do walki politycznej na szczeblu centralnym. Wybory lokalne charakteryzują się odmienną dynamiką od wyborów ogólnokrajowych. Różnicę między kandydatami najlepiej oddaje przeprowadzona powyżej analiza piosenek wyborczych kandydatów. Podczas gdy İmamoğlu i jego sztab położyli nacisk na mobilizację wyborców, przedstawienie w sposób prosty i zrozumiały kandydata oraz tematów lokalnych, bliskich mieszkańcom metropolii, Murat Kurum w swoim klipie nie jest nawet przedstawiony jako główny bohater narracji ani tym bardziej jako samodzielny lider polityczny. To spostrzeżenie łączy się z drugim wnioskiem, według którego nie można liczyć na zwycięstwo z charyzmatycznym i autentycznym liderem politycznym (İmamoğlu), przeciwstawiając mu kandydata z drugiego lub nawet trzeciego garnituru politycznego partii, pełniącego rolę figuranta prezydenta (Kurum). W efekcie stambulskie starcie polityczne postrzegane było jako pojedynek Ekrema İmamoğlu z prezydentem Recepem Tayyipem Erdoğanem. Walka polityczna między tymi dwoma liderami prawdopodobnie zdominuje turecką scenę polityczną w najbliższych latach. Z pierwszego etapu rywalizacji zwycięsko wyszedł Ekrem İmamoğlu.

5. Wizualizacja – kluczowe kadry

W ostatniej części artykułu zamieszczone zostały kluczowe, zdaniem autora, kadry z materiałów wyborczych poddanych analizie. Przedstawione zrzuty ekranu ilustrują podstawowe różnice w motywach przewodnich narracji obu kandydatów.

1. Ekrem İmamoğlu wykonujący ludowy taniec z regionu Trabzonu wraz z towarzyszami – podkreślenie patriotyzmu tureckiego przez pryzmat patriotyzmu lokalnego.

Źródło: Ekrem İmamoğlu, *ULA TAM YOL İLERİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=ltKejE6fB9E> (dostęp: 1.03.2024)

2. Ekrem İmamoğlu pozujący z sylwetką sułtana Mehmeda Zdobywcy – nawiązanie do wielowiekowej tradycji Stambułu. Źródło: Ekrem İmamoğlu, *ULA TAM YOL İLERİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=ltKejE6fB9E> (dostęp: 1.03.2024)

3. Mustafa Kemal Atatürk górujący nad zespołem wykonującym tańce ludowe – jedno z wielu nawiązań do spuścizny politycznej pierwszego prezydenta Turcji występujące w opisywanym materiale. Źródło: Ekrem İmamoğlu, *ULA TAM YOL İLERİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=ltKejE6fB9E> (dostęp: 1.03.2024)

4. Ekrem İmamoğlu podczas swojego najśłynniejszego przemówienia na wiecu politycznym w 2019 r. – nawiązanie do wyborów, które wygrał dwa razy. Źródło: Ekrem İmamoğlu, *ULA TAM YOL İLERİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=ltKejE6fB9E> (dostęp: 1.03.2024)

5. Duża część utworu nawiązuje do rozwoju, jaki dokonuje się w trakcie zarządzania Stambułem przez Ekrema İmamoğlu. Źródło: Ekrem İmamoğlu, *ULA TAM YOL İLERİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=ltKejE6fB9E> (dostęp: 1.03.2024)

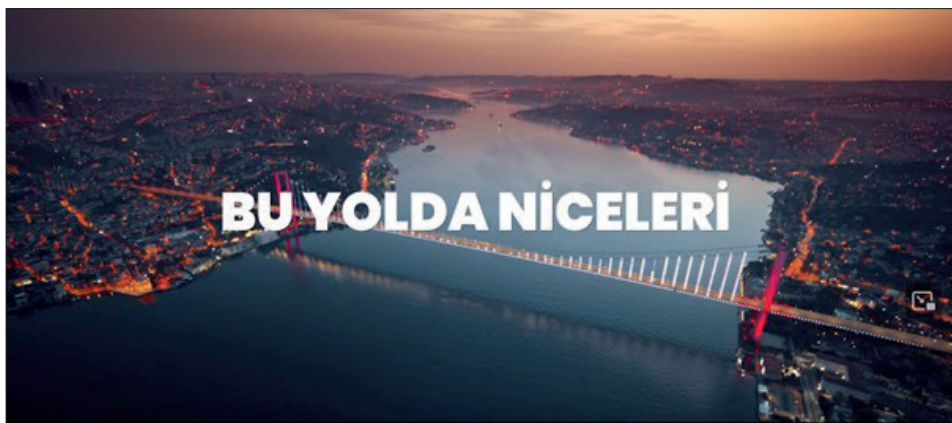
6. Jednym z pierwszych kadrów piosenki wyborczej Murata Kuruma jest szczyt meczetu ukazujący wschód słońca nad Bosforem – gra symboli. Źródło: Murat Kurum, *Yeniden İstanbul! | 2024 SEÇİM MÜZİĞİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=Te12x5ACXiU> (dostęp: 1.03.2024)

7. Murat Kurum modlący się z ludem – częste i bezpośrednie nawiązania do religijności kandydata. Źródło: Murat Kurum, *Yeniden İstanbul! | 2024 SEÇİM MÜZİĞİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=Te12x5ACXiU> (dostęp: 1.03.2024)

8. W materiale wyborczym Murata Kuruma kilka razy pojawia się zarówno wizerunek prezydenta Erdoğan, jak i symbole graficzne AK Parti. Źródło: Murat Kurum, *Yeniden İstanbul! | 2024 SEÇİM MÜZİĞİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=Te12x5ACXiU> (dostęp: 1.03.2024)

9. Most Męczenników 15 lipca – jeden z symboli Nowej Turcji budowanej przez AKP i prezydenta Erdoğan. Źródło: Murat Kurum, *Yeniden İstanbul! | 2024 SEÇİM MÜZİĞİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=Te12x5ACXiU> (dostęp: 1.03.2024)

10. Hagia Sophia, która od 2020 r. ponownie jest meczetem – kolejny ważny symbol dla obecnie rządzącego Turcją obozu politycznego. Źródło: Murat Kurum, *Yeniden İstanbul! 2024 SEÇİM MÜZİĞİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=Te12x5ACXiU> (dostęp: 1.03.2024)

11. Dwa światy na jednej ilustracji. Źródło: Murat Kurum, *Yeniden İstanbul! | 2024 SEÇİM MÜZİĞİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=Te12x5ACXiU> (dostęp: 1.03.2024)

BIBLIOGRAFIA

Źródła

Ekrem İmamoğlu, *ULA TAM YOL İLERİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=ltKejE6fB9E> (dostęp: 1.03.2024).

Murat Kurum, *Heybetinle Doğrul, Kalk Yeniden İstanbul! | 2024 SEÇİM MÜZİĞİ*, <https://www.youtube.com/watch?v=Te12x5ACXiU> (dostęp: 1.03.2024).

Krystian Maras

MUSIC IN THE SERVICE OF POLITICS – ELECTION FIGHT FOR ISTANBUL (2024)

The purpose of this article is to provide a qualitative analysis of the content of the election songs of Istanbul's two major municipal candidates for the 2024 local elections. The text shows the differences in the narrative used by Turkey's center-level ruling Justice and Development Party (AKP) and the center-level opposition and Istanbul's ruling Republican People's Party (CHP). Then the way and main narrative emphases were related to the outcome of the March 31, 2024 local elections, showing their impact on the final outcome.

Keywords: Istanbul, elections, local government, Ekrem İmamoğlu, Murat Kurum